

Kritisk til abortnemnder på nettet

I forbindelse med at regjeringen vil redusere antall nemnder som skal behandle senaborter fra 34 til 15, har regjeringen foreslått at noen abortsøkende skal møte nemnden over videokonferanser på internett.

Spesialist i fødselshjelp og kvinnesykdommer ved Betanien sykehus i Bergen, Mette Løkeland,

er skeptisk til løsningen, ifølge Vårt Land.

– Abortnemndene blir ikke bedre av å møte kvinnene på Skype. Det er viktig å se noen i øynene og vise at man bryr seg om kvinnen. Det blir lettere å distansere seg fra den det gjelder, forklarer overlegen til avisen.

– Hvordan vil nemndene ivareta

kvinnene som lever uregelmessige liv og som fra før har utfordringer med å stille i nemnd? Det er ekstra viktig å møte dem der de er, spør hun videre.

Årsaken til at regjeringen vil redusere antall abortnemnder er at de ønsker å bedre saksbehandlingen, og som et svar på kritikk mot ulik praksis i nemndene.

KRITISK: Mette Løkeland.

Den eldste

Norges første pengeseddel, som ble laget av den bergenske handelsmannen Jørgen Thor Møhlen i 1695, skal auksjoneres bort. Pengeseddelen er på 25 riksdaler, men utropspris er 35.000 kroner, skriver Romsdals Budstikke. Auksjonen finner sted på Hotel Seilet i Molde i morgen.

Bransjen spår drastiske endringer

FREMTIDEN KAN GI KJØPESENTERDØD

Sletter med varehus utenfor byene kan bli historie. Samtidig blir sentrumsbutikkene antakelig færre og mindre, og netthandelen øker.

PERNILLE AMDAHL
NTB

IKEA har gått i tenkeboksen. Det er ikke lenger gitt at en bil tur til et jorde utenfor byen er en ettertraktet familiesyssel lørdag formiddag. Planer om å bygge varehus i Vestfold, Akershus, Ålesund og Tromsø er satt på vent, og netthandelen får mye av skylden.

Leif Bache-Mathiesen, direktør for handel i NHO, er ikke i tvil om at netthandelen vil få betydning for plassbruken i tiden fremover.

– Nye generasjoner handler på nett. Behovet de har for å prøve ut og fysisk ta på en vare, møtes med mindre showroom og pop up-butikker i byer og tettsteder. Selv bilene er på full fart inn i mindre butikker i sentrum av byene nedover i Europa, forteller han.

Usentrale lagre

Handelen blir etter alle spådommer mindre plasskrevende i fremtiden. Det går frem av rapporten «Fremtyn 2050 – trender innen samferdsel mot 2050» som ble levert Samferdselsdepartementet tidligere i år. Rapporten beskriver også fremtiden som tøff for butikker utenfor urbane områder, og levner lite håp for dem som ønsker seg større varelagre på sentrale steder.

– Bak ligger en kraftig urbanisering, sier Bjørn-Erik Øye, partner i Prognosesenteret, som bidro til rapporten.

– Folk flytter inn mot byene og søker mot et fellesskap, selv om det finnes tekniske løsnin-

ger for å jobbe hjemme. Kjøpesentrene utenfor byen er ikke interessante lenger, og mange vil gå dukken. Det ser vi i USA.

Hos blomsterkjeden Mester Grønn ruster markedsdirektør Hege Hildeng seg sakte, men sikkert mot en ny tid. Det er mange ubesvarte spørsmål.

– Vi må spørre oss hvor kunden vil gå om de slutter å gå på kjøpesentrene. Kanskje trenger vi andre typer butikker, eller mindre butikker. Så langt har vi etablert flere butikker i byene og ved knutepunktene, som går veldig bra. En av utfordringene blir å få de som handler blomster til seg selv, til å gjøre det på nett uten å måtte betale for mye for frakt, sier Hildeng.

Gammeldags

Organisasjonen Virke regner med at den norske netthandelen økte med 13,5 prosent i fjor og vil vokse med nye 12 prosent i år. Rundt 90 prosent av handelen foregår likevel i butikk i dag.

– Behovet for å komme inn i en butikk vil aldri bli borte, tror Leif Bache-Mathiesen i NHO.

– Men butikkene vil endre seg og må i større grad satse på opplevelser og underholdning, som for eksempel matkurs, for å overleve.

Bjørn-Erik Øye i Prognosesenteret tror vi må slutte å bruke så mye plass på butikker.

– Vi har hengt fast i en gammel tanke om at ethvert bygg skal ha en butikk i underetasjen. Handelen har generelt sett hatt en stor overetablering, og driftsmarginene er mye lavere enn for ti år siden. Det er ikke bare netthandelen sin skyld at IKEA blir usikker på lønnsomheten i nye prosjekter, sier Øye.

Mye gjenstår også før netthandelen oppleves som god nok – og enkel nok. Professor Peder Inge Furseth ved Institutt for kommunikasjon og kultur på Handelshøyskolen BI mener logistikken er blant ho-

SLUTT PÅ DETTE? Store deler av Åsane er i dag en eneste stor ansamling av kjøpesentre. Det er ikke sikkert at disse byggene brukes til varehandel i fremtiden.

FOTO: ARNE RISTESUND

vedutfordringene for nettbutikkene. Treffsikkerheten i leveringen er en annen.

– Man må vite når man får varen, og ikke måtte hente den fra et sted som ligger for langt unna. Nettbutikker som selger møbler med anslått leveringstid mellom klokken 16 og 22, irriterer bare. Informasjonen rundt det man kjøper, må også være mer overbevisende, sier Furseth.

Ny teknologi vil hjelpe folk å komme nærmere produktene der de ikke kan ta og føle på dem. Noe er allerede på vei, sier Furseth.

Går mager tid i møte

– IKEA er for eksempel langt fremme. Ved hjelp av kamera og mobil kan man projisere en stol inn i sin egen stue. Andre jobber med løsninger for å få en bedre opplevelse av størrelsen

på sko og klær, sier Furseth, som uansett tror at de fysiske butikkene går en mager tid i møte. Hovedårsaken mener han er den massive konkurransen fra utenlandsk netthandel, organisert på noen få store plattformen.

– Flere av butikklokalene vil brukes til boliger i fremtiden. På mindre steder tror jeg dessverre det blir mer og mer vanskelig å drive varehandel.